

Vijesti

Izdaje: Odbor Jedinствене
Narodno-Oslobodilačke
Fronte za Okrug Šibenik

Broj 122

Šibenik, subota 31. III 1945.

Godina III

DANZIG JE OSVOJEN Crvena armija prešla granicu Austrije

Pobjedničke zastave Sovjetskog Saveza i slobodne Poljske viju se na zidima DANZIGA. Trupe maršala Rokosovskog u zajednici sa jedinicama oslobodilačke Poljske armije uništile su otpor hitlerovaca i osvojile moćnu njemačku utvrdu na Baltičkom moru.

U borbama za Danzig neprijatelj je izgubio 39.000 mrtvih i 10.000 zarobljenih vojnika i oficira. Ogromne količine ratnog materijala pale su u ruke trupa II bjeloruskog fronta, među ostalim zaplijenjeno je 45 njemačkih podmornica.

Trupe III ukrajinskog fronta pod komandom maršala Tolbuhina prešle su austrijsku granicu kod mjesta Keszeka i sada se nalaze 80 km od Beča.

Trupe II ukrajinskog fronta pregazile su sjeverno od Dunava rijeku Nytru i Gron i sve više se približavaju Bratislavi.

Vrhovni komandant Sovjetskog Saveza maršal J. Staljin objavio je ovim povodom tri dnevne zapovijesti, a Moskva je u ime domovine pozdravila herojske borce sa po 20 plotuna iz 224 topa.

POZDRAVNI TELEGRAM MARŠALA TITA KOMANDANTU III UKRAJINSKOG FRONTA MARŠALU TOLBUHINU

Moskva 30. ožujka. — Maršal Tito uputio je pozdravni telegram maršalu Tolbuhinu komandantu III ukrajinskog fronta, čiji tekst glasi:

»Čestitam Vama i slavnim borcima kojima Vi komandujete za pobjedu nad njemačko-madžarskim trupama u području Blatnog jezera. Tu pobjedu radošno pozdravljam svi narodi Jugoslavije zajedno sa jugoslavenskom vojskom«.

MARŠAL TITO

IZVJEŠTAJ SOVJETSKOG INFORMATIVNOG BIROA

Moskva, 30. ožujka. — Iz operativnog izvještaja SIB-a za 30. ožujka:

Na području Glogau i Breslave vode se borbe za uništenje opkoljenih neprijateljskih garnizona.

Trupe II ukrajinskog fronta nastavljajući ofenzivu u Slovačkoj prešle su rijeke Gron i Nitrú i probile obranu neprijatelja napredovavši preko 50 km. Zauzeti su gradovi: NOVE ZAMKE, HOMJATNICE, SURANJ i VRABLE jaka uporišta njemačke obrane, na bratislavskom pravcu.

Trupe III ukrajinskog fronta na-

stavljaajući ofenzivu zapadno od Blatnog jezera osvojile su gradove ZALA EGRSZEG i KESTHELY i preko 150 drugih naselja. Istovremeno trupe ovog fronta zajedno sa trupama Bugarske armije probile su neprijateljsku obranu južno od Blatnog jezera i zauzele dva važna neprijateljska uporišta koja su štitila naftena nalazišta prema Nagykanizsi i preko stotinu drugih naselja. Sjeverozapadno od Blatnog jezera trupe ovoga fronta prešle su austrijsku granicu i zauzele pogranično utvrđenje KESZEK.

Saveznici sve više prodiru u Njemačku

London, 30. ožujka. — Samo na jednom malom sektoru najsjevernijeg savezničkog fronta Nijemci pružaju otpor. Na ovom sektoru saveznici su očistili EMMERICH i nepredovali 10 km. Oklopne snage ovoga fronta nalaze se 70 km istočno od Rajne i približile su se do na 15 km gradu Muensteru.

Trupe I američke armije još uvijek drže rekord u brzini napredovanja i jučer su zauzele PADERBORN. Na ovom području razdaljina od Rajne kod Vesela do Paderborna iznosi 150 km, a samo oko 300 km daleko od Berlina. Zvanično se potvrđuje osvajanje MARBURGA velikog univerzitetskog grada jugozapadno od Kassela.

Francuske trupe ušle su i zauzele BADEN.

Druge kolone I američke armije prešle su rijeku Eder.

Trupama VII američke armije predao se historijski grad HEIDELBERG.

Preko 1.400 teških bombardera u pratnji 900 lovaca izvršila su dosada najteže bombardiranje vojnih postrojenja u Hamburgu i Bremenu.

Žestoke borbe u Jugoslaviji

Beograd, 30. ožujka. — Iz izvještaja Jugoslovenske armije za 30. III:

U Istočnoj Bosni nastavljaju se borbe na području Brčkog gdje neprijatelj napada uz jaku podršku tenkovskih snaga.

Na području Sarajeva naše trupe poslije dvodnevni napadaja zauzele su više neprijateljskih uporišta.

Zapadno od Mokroga kod Sarajeva izolovano je nekoliko neprijateljskih grupa. Odbijen je neprijateljski ispad na području Pala. Neprijatelj je u neuspjelim napadajima posljednja dva dana izgubio preko 800 poginulih. Uništeno je jedno slagalište ratnog materijala i zapljinjenjene velike količine oružja i drugog ratnog materijala.

Odbijeni su pokušaji neprijatelja da iz Gopšića osvoji nedavno izgubljeni most preko rijeke Like kod Bilaja 5 km istočno od Gopšića.

Na sektoru Ostrošca naše trupe uporno odbijaju napadaje Nijemaca.

Na željezničkoj pruzi Osijek-Zagreb naše diverzantske grupe digle su u zrak jedan oklopni i jedan transportni voz.

U Sloveniji na području Kamnika uništena je grupa od 80 Nijemaca i spaljena dva kamiona.

Na željezničkoj pruzi Zidani Most-Ljubljana bačen je u zrak jedan oklopni voz i pruga porušena na više mjesta.

Naša avijacija uništila je na raznim područjima borbe 24 neprijateljska kamiona i 6 kola sa ljudstvom i materijalom.

U NEKOLIKO REDAKA

— Argent'na je 27. III objavila rat Njemačkoj i Japau.

— General Eisenhower uputio je poruku savezničkim vojnicima na zapadu da se ne bratime sa Nijemcima i da ne prisustvuju nikakvim njihovim priredbama.

— 306 sovjetskih oficira i podoficira dobilo je naziv heroja Sovjetskog Saveza, 207 ih je odlikovano Lenjinovim ordenom.

Proslava 27. marta

Šibenik i čitav Okrug proslavili su na svečan način uspomenu na 27. mart 1941. godine. Uoči toga dana po brdima su paljene vatre a u mjestima priredene povorke sa bakljadama. Održani su narodni mitinzi na kojima su govornici podvukli značaj ove proslave. Naročito svečana bila je proslava u Kistanjima, Vodicama, Tijesnu, Primoštenu i Rogoznici.

U Šibeniku je uoči proslave bila bakljada, dok povorka nije mogla biti održana zbog ružna vremena. U punom Domu kulture održan je na sami dan 27. marta veliki miting. Miting je otvorio tajnik Gradskog NOO-a drug Mladen Berović.

Zatim je drug Dušan Brkić tajnik Srpskog Kluba ZAVNOH-a, održao veliki govor u kojem je između ostaloga kazao:

»Toga dana progovorili su svi naši narodi izrazivši čvrstu i nepokolebljivu odlučnost, da se suprotstave fašističkim porobljivačima i da stanu na branik nezavisnosti svoje zemlje.

Pred četiri godine zbačena je petokolonaška i izdajnička vlada Cvetković-Maček i širom čitave Jugoslavije, a naročito po ulicama slobodarskog Beograda, Splita i drugih gradova nepregledne narodne mase tražile su i zahtjevale odlučne mjere za obranu državnih granica. Bilo je u pitanju obraniti čast i opstanak ili doživiti sramnu smrt i uništenje. Naši narodi su tada rekli svoju pravu i odlučujuću riječ.

Ondašnja nova vlada se pekazala nespособna i napustila je zemlju prepustivši narod svojoj sudbini. U tome sudbonosnome času naš narod je na poziv slavne Komunističke Partije pošao u sveti oslobodilački rat. Iz malih partizanskih odreda, kroz žestoke borbe i okršaje idući od pobjede do pobjede, rodila se je i razvila snažna Jugoslovenska armija, koja rame uz rame sa našim velikim Saveznicima okončava uništenje Hitlerove Njemačke. Rodila se armija slobode u kojoj se je prekalilo i učvrstilo bratstvo naših naroda, temelj i osnovica naše budućnosti — čuvar tekovina nadčovječanske borbe naših naroda.

Naši narodi su ponosni što su u onako teškom i sudbonosnom času otrag četiri godine svoj brod upravili ispravnim putem.

Govor druga Brkića bio je pozdravljen urnebesnim klicanjem slavnoj Komunističkoj Partiji, Jugoslovenskoj armiji, maršalu Titu, AVNOJ-u, ZAVNOH-u, federativnoj Jugoslaviji i bratstvu naših naroda.

Miting je završen himnom »Hej Slaveni«, koju je otvirala gradska glazba.

Narodna sveučilišta i domovi

Tijesno — Otvorenju Narodnog sveučilišta u Tijesnu prisustvovalo je preko 500 rodoljuba.

Otvarajući Narodno sveučilište predsjednik Colić istakao je značaj ove kulturne ustanove za ovaj kraj. Zatim je drug Siniša Triva održao zanimljivo predavanje »O Istri«, koje su svi prisutni pratili sa velikim zanimanjem.

Primošten — Na svečan način otvorena je prošlih dana u Dragi čitaonica JNOF-e. Čitaonica je snabdjevena raznovrsnim novinama i literaturom. Narod ovu svoju čitaonicu pohada u velikom broju.

Zasjedanje gradske Narodno oslobodilačke skupštine

Gradska Narodno-oslobodilačka skupština održala je u srijedu popodne svoje prvo zasjedanje. Narodno kazalište bilo je ukrašeno jugoslovenskom, hrvatskom i srpskom zastavom sa petokrakom, slikama predsjednika Narodne vlade maršala Tita i predsjednika ZAVNOH-a Vladimira Nazora. Prisutni su bili predstavnici ZAVNOH-a, Jugoslovenske armije i masa građana koja je ispunila dvoranu.

Dosadašnji predsjednik Gradskog NOO-a drug Ante Tambača otvorio je skupštinu i istako njezino povijesno značenje u budućem životu našega grada i ukazao na zadatke koji se postavljaju pred izabrane predstavnike naroda. Potom je predložio drugove: Petra Rončevića, Antu Begu-Giljka, Nevenku Jurković, Perišu i zapisničare drugove Branka Karađolu i Juga Bulata, koji će rukovoditi skupštinom dok se izabere Izvršni Odbor. Prisutni su jednoglasno prihvatili ovaj predlog i privremeno rukovodstvo skupštine zauzelo je svoja mjesta.

Drug Petar Rončević je zatim ukratko objasnio tehniku izbora Izvršnog Odbora. Podjeljeni su glasački listići izabranim predstavnicima skupštine, i izabrana je komisija za prebrojavanje glasova. Poslije jednog sata prebrojavanja ustanovljen je rezultat. Na temelju tih rezultata u Izvršni NOO-Odbor ušli su: predsjednik Stipe Kordić, prvi podpredsjednik Petar Rončević, drugi podpredsjednik Ante Bujas, tajnik Jere Belamarić. Za odbornike su izabrani: Mila Macura, Ninić Ivo, Šime Škarica, Rosa Batinica, Iviša Baranović, Ante Tambača, Ive Grubišić-Rovilo, Marija Despot i Nikica Labura.

Nakon što je izabran Izvršni Odbor tajnik

Okružnog NOO-a drug Vinko Bučević odao je priznanje narodu Šibenika, koji je biranjem svojih predstavnika za narodnu vlast potvrdio svoju visoko izgrađenu patriotsku svijest, i nada se da će narod u svakoj prilici tu svoju vlast pomagati u radu i doprinositi sve boljem njezinom usavršavanju.

Drug Mijo Blaće predlaže da se starom Odboru koji je tako hrabro vodio narodne poslove do danas, u vrijeme okupacije i od oslobodenja Šibenika, oda priznanje. Ovaj predlog je jednoglasno prihvaćen.

Novi tajnik Izvršnog Odbora, kapetan Jere Belamarić također odaje priznanje starom Odboru i kaže:

»Znamo da ćemo se naći pred velikim poteškoćama, ali s pomoću naroda mi ćemo sve probleme lako i korisno riješiti. Treba nastojati da razvitak grada ne ide na uštrb sela, već sve zadatke rješavati na zajednički način, kako bi i selo i grad mogli da se koriste.«

On vjeruje da će biti kritike, i to kritike dviju vrsta. Dobronamjerne i zdrave kritike, koja je potrebna, i koja će biti od koristi narodnoj vlasti, ali će biti i zlonamjerne, koja će nastojati da podruje i unese razdor. Tu kritiku treba uništiti u njezinom korijenu. Drug Belamarić se zahvaljuje u ime Izvršnog Odbora i obećaje da će oni učiniti sve kako bi opravdali dato im povjerenje.

Zatim su pročitani brzojavni pozdravi upućeni predsjedniku Narodne vlade maršalu Titu i Predsjedništvu ZAVNOH-a.

Sastanak je završen riječima predsjednika Izvršnog Odbora koji se zahvaljuje na povjerenju i obećaje da će sve snage staviti u službu naroda i domovine.

Obrada i sjetva na našem Okrugu

Površina oranica na području Okruga šibenskog iznaša 13.455 ha, od ove površine otpada na kistanjski kotar 7.381 ha, na vodički 3.130 ha i na šibenski 2.944 ha.

Poduzete su sve moguće mjere od strane narodno-oslobodilačkih odbora, da se sva ova površina obradi i zasije ozimim i proljetnim usjevima, pak je u tom cilju poduzeta živa akcija. Zahvaljujući svijesti naših seljaka i mjesnih odbora, sa zadovoljstvom je ustanovljeno, da je na čitavom području Okruga uzajamnim radom do danas uzorano i prekopano preko 70% sijanica. Preko polovine od ovog postotka zasijano je već ozimim žitaricama i to najviše ječmom, koji se i ako je krajnji rok njegove sjetve, još i sada zasijava u sjevernom reonu našeg okruga. Sva će ostala površina biti zasijana pod kukuruz.

Treba priznati da se je obrada zemlje vršila pod teškim okolnostima, jer manjka radna stoka uslijed neprijateljske pljačke i rata, a i ona stoka što je preostala nema hrane; mnogo je plugova trebalo osposobiti za rad, jer je veći dio istrošen, razbiven i bez rezervnih dijelova; manjka mlade radne snage, koja je u borbi.

Pa ipak i za sve ove nedaće naši su rodoljubni seljaci i seljanke svom snagom preglj kopanju, oranju i sjetvi, da se proizvede što više hrane — žita i tako izbjegne crnim danima gladi.

Davali su se radni volovi i konji u »suvezno oranje«, pa su tako uzajamnim ispomaganjem sastavljene radne sprege sa 4 vola ili 2 konja. Pomagao je susjed susjedu, seljak svom suseljanu, pa čak je jedno selo pomagalo drugom. Takvi su divni primjeri uzajamnog rada viđeni između sela Vaćana i Bribira; selo Ivoševci pripomoglo je u oranju Kistanjima, Bjočino selo Kolašcu, Modriño selo Nuniću a tako je bilo i u ostalim selima kistanjskog kotara.

Oru se i kopaju zemljišta naših obitelji, koje su još u zbjegu a narod ne žali truda da preore u Žažviću i onu zemlju, koja će služiti Okružnoj gospodarskoj stanici, a od koje će čim se osposobi ovaj važni poljoprivredni objekat, okolni narod crpiti praktičnu korist i brzim tempom koračati gospodarskom napretku po svim granama poljoprivrede.

Omladinska nedjelja proslavljena je na vrlo svečan način

Kao sva ostala omladina Jugoslavije, tako je i omladina našeg Okruga veoma svečano proslavila svjetsku omladinsku nedjelju. Uoči proslave po brdima naših otoka, u Bukovici i Kotarima u Zagori i na Koteljima, na Soplju i Trtru paljene su velike vatre koje su navještavale radosni dan naše borbene omladine. Šibenik je bio sav u svijetlu, sve je odavalo veliku svečanost.

Prvog dana nedjelje održani su omladinski sastanci na kojima su čitani referati o svjetskoj omladinskoj nedjelji i o zadacima koji su se postavljali pred omladinu u toku nedjelje. Svi ti zadaci koje je omladina preuzela na sebe pokazali su još jednom njezinu sposobnost i odlučnost da sve zadatke rješava brzo i uspješno. Omladina je tokom nedjelje posjećivala grobove palih boraca i žrtava fašističkog terora, kitila ih cvijećem odajući dužnu počast palim za slobodu.

Šibenska omladina održala je čitav niz sastanaka na kojima su raspravljana razna pitanja i kritički iznašani nedostaci dosadašnjeg rada. 22. III prilikom masovnog rada šibenske omladine 400 omladinaca radilo je na čišćenju tvornice u Crnici, a 800 omladinaca iz grada i okolnih sela potpuno je očistilo tvornicu »Aluminija«. Ovom prigodom došlo je do punog izražaja jedinstvo omladine sela i grada.

24. III održane su komemoracije palim drugovima. Razine omladinske grupe krenule su u Zablacé, Široke, Danilo-Dubravu, Kistanje, Drniš i Konjevrate sa vijencima i cvijećem koje je položeno na grobove palih drugova. Na Raskrižju gdje se nalaze grobovi stotina strijeljanih drugova, a među njima i grob prvoborca Rade Končara omladina je dolazila u velikim povorkama. Tu su položeni vijenci sa svježim cvijećem. Drug Jugo Bulat održao je na grobu Rade Končara dirljivi govor u kojem je kazao da će omladina ići nezaustavljivo onim putevima za koje se on borio i život položio. Ova posjeta groblju završena je vojnom počasti koju je odala palim drugovima jedna naša jedinica.

Sutradan održan je miting kojem je učestvovala omladina obližnjih sela i delegati iz Splita. Sa mitinga poslani su pozdravni telegrami maršalu Titu, Centralnom odboru USAOJ-a i omladini Srbije. Poslije podne priređena je nogometna utakmica, a na večer zajednička priredba omladinskih grupa sektora Crnice i III P.O.S-a.

Nadalje je održan zdravstveni dan, sakupljanje starudije i drugih otpadaka. Nedjelja je završena sa posjetom ranjenim borcima, kojim ih je prigodom šibenska omladina nadarila raznim poklonima.

Otvaranje dječjih domova

Naša djeca mnogo su prepatila u ovome ratu. Mnoga su izgubila svoje hranitelje ili su ostala nezbrinuta po selima i varošima. Da bi se bar donekle ublažilo ovo stanje, narodna vlast odlučila je da otvori dječje domove u onim mjestima koja su najprikladnija i da u te domove smjesti djecu kojima je hitna pomoć najpotrebnija, i to, ne samo da ih se spasi od gladi, već i radi toga da ih se odgoji kako bi bila korisna sebi i svome narodu.

Prije mjesec dana u Zlarinu je otvoren prvi dječji dom na našem Okrugu. U domu je bilo 60-tero nezbrinute djece naših boraca ili onih koji su najsiromašniji na našem Okrugu. Prije 5 dana stigla je nova grupa dječaka i djevojčica iz Primoštena, Dubrave, Kotara i Bukovice. Sada ukupno ima u Zlarinu 102 — je djece. Djeca su veoma zadovoljna naročito s hranom i pažnjom koju im poklanjaju odgojiteljice. Djeca su se već privikla zajedničkom životu, a naročito je milo gledati igru i bratimljenje primorske sa zagorskom djecom. Oni se brzo upoznaju i snalaze. Jedni i drugi teže istom cilju, žele da postanu dobri i korisni svome narodu i u tome nastojanju žele da im se čim prije otvori škola, koja bi navodno imala da se otvori odmah po Uskrsu.

Dok se ne otvori škola djeca po vas dan provode u igri i zabavi.

U Šibeniku, u Crnici otvoreno je prvo dječje obdanište za 60-tero djece naših boraca. I svdje među djecom vlada veliko drugarstvo koje se najbolje očituje u igri i zabavi. Pored zabave i gimnastike djeci

iznad 6 godina neophodno je potrebna škola, koja ima da proradi u najskorije vrijeme. Djeca su preko dana smještena u obdaništu, a naveče idu na spavanje svojim kućama.

Na ostalim sektorima u Šibeniku bit će otvorena slična obdaništa čim se nađu podnesne prostorije. Ovime će biti riješen jedan važni socijalni problem koji u mnogome tišti naš grad. Jedno što će djeca biti zaštićena od gladi, a drugo što će putem škole i učitelja da se odgajaju na način da se prosvjetno i kulturno izdižu.

U Rogoznici je izvršena popravka jedne velike zgrade u kojoj je u prošlu nedjelju otvoren Dom staraca i Dječji dom. U Domu staraca bit će smješteno 40 staraca, a u Dječjem domu 80-tero djece sa općine Rogoznica-Primoštena.

Narod našeg Okruga, a naročito najširi slojevi naroda toplo su pozdravili ova nastojanja naše narodne vlasti.

U Grebaštici je omladina u posljednje vrijeme popravila 600 m ceste, usjekla 226 komada drvla za popravak kuća, okrečila 35 kuća, očistila 25 dubrišta i 12 dvorišta. U polju je omladina porezala 135.000 loza, uskopala 26.000 loza i zasijala 25.000 četvornih metara oranice. Omladina Grebaštice ne može da pohada školu jer u nedostatku učitelja ona nije mogla biti otvorena. Da bi škola čim dobije učitelja mogla proraditi, omladina je popravila porušenu zgradu i osposobila je za stanovanje.

RAZNO IZ SELA I GRADA

Kotar Kistanje — Ovih dana održana je u Kistanjima kotarska konferencija zdravstva. Delegati iz pojedinih mjesta podnijeli su izvještaje iz kojih se vidi da stanje zdravlja na kotaru nije najbolje i da treba mnogo da se ono poboljša. Ustanovljeno je da je loše stanje narodnog zdravlja posljedica slabe i nedovoljne ishrane.

U diskusiji je uzela riječ drugarica dr Monti koja je ukazala što treba poduzeti da se spriječe zarazne bolesti. Osim nje u diskusiji su sudjelovali mnogi delegati. Za pohanjanje zdravstvenog kursa prijavilo se 15 omladinaca.

Kotar Šibenik — Prema sadašnjem stanju narodno zdravlje na Šibenskom Kotaru je zadovoljavajuće. U ambulanti Kotarskog NOO-a tokom 20 dana mjeseca ožujka obavljeno je 216 liječničkih pregleda, previjeno su 64 osobe, a vani ambulante je izvršeno 38 pregleda.

Zdravstvene konferencije se održavaju redovito.

Inicijativom Kotarskog NOO-a upućeno je 11 drugarica na zdravstveni kurs.

Kotar Kistanje — Pioniri sela Zečeva (Đevrske) su veoma aktivni. Rad u školi odlično napreduje. Oni su već svladali gotovo cijeli bukvar i počeli da izdavaju svoje pionirske Zidne novine.

Kotar Šibenik — Tokom predkongresnog takmičenja, koje je trajalo od 1. II do 1. III omladina općine Danilo-Dubrava izradila je 3.423 nadnice. Kroz ovo vrijeme posijano je 376 oranica, uskopano 26.300 i porezano 143.000 loza. Sakupljeno je 490 kg gvožđa i praznih čaura. Popravljeno je: 3 kuće, 8 nužnika i očišćeno 8 dubrišta.

U istom razdoblju omladina je održala 69 omladinskih sastanaka, 42 pionirska, 7 brojeva Usmer. h novina, 3 kulturna predavanja i napisala nekoliko brojeva Zidnih novina. Kroz isto vrijeme omladinci su proučavali odluke II zasjedanja AVNOJ-a i III zasjedanja ZAVNOH-a.

Posjete ranjenim borcima bile su veoma česte a pokloni raznovrsni.

Omladinci i pioniri iz Prvič - Luke mnogo rade na kulturno-prosvjetnom polju. Priredbe i predavanja su redovita. Diletantska grupa održala je više priredaba po okolnim mjestima, a sada se sprema da nastupi u Šibeniku.

Kotar Šibenik - Tokom mjeseca ožujka na šibenskom kotaru za socijalnu pomoć opravljene su 4 kuće, a 14 ih je potpuno uređeno. Izrađeno je 5.208 ljudskih, 1.811 teplećih i 356 kolskih nadnica. Zasijano je i obrađeno 1.340.900 prostornih metara zemljišta.

Šibenik je dobio prvu kino - dvoranu

U bivšem Katoličkom domu otvoren je bioskop »Sloboda«. Premda dvorana može da primi oko 500 osoba ipak ovime nisu zadovoljene potrebe našega grada.

Sovjetski film »Duga« pobudio je veliko zanimanje kod gledalaca.

Otpočeo je pobjedonosni juriš na Hitlerovu Njemačku

Hitlerova Njemačka stenje i guši se u samrtnom hropcu. Propast na laži sazdanog »novog svjetskog poretka« postaje stvarnost i za same njegove stvaraocē. Hitler i Goebbels obmanjuju novim lažimā prezasićenu Njemačku. Nijemci kao poslušne zvižeri ginu, ali ne izazivaju samilosti, jer su svojim zločinima diljem Evrope zaslužili prezir čitavog čovječanstva.

Najslavnija vojska svih vremena Crvena armija uništava i goni hitlerove djecoubice i palikuće u njihovu špilju da ih tu satare. GDINJA, u Poljskoj; GYOER, KOMARN, CZORNA, SARVAR, ESTERGOM, PAPA, KAPOSVAR i SZOMBATHELY u Mađarskoj; HEILGENBEIL u Istočnoj Pruskoj, BANJSKA BISTRICA u Čehoslovačkoj; STREMEN i RIBNIK u Gornjoj Šleskoj, sve moćna obranbena utvrđenja, vrhunac njemačkog militarističkog umijeća ruše se pod silovitim navalama branilaca Staljingrada, Moskve i Lenjingrada.

Danzig, Koenigsberg i Breslava postali su grobnica svojih gospodara.

Austrija je poprište bojeva. Beč nije daleko dometa sovjetskih topova, Bratislava se tresē od tutnjave ruskih granata, borbe se vode pred vratima Moravske Ostrave. Divovska bujica od Baltika pa do Drave još nije sva stupila u gibanje. A kad se sve to pokrene, nema sile ko će je zaustaviti. Od Staljingrada do Odre bilo je daleko, ali od Kuestrina do Berlina — pobjede — nema mnogo.

Potvrda tome su vebni uspjesi Saveznika na zapadu. Rajna nije zapreka — ona je put kojim se kreću pobjedničke armije velikih zapadnih Saveznika. Ruhr je u savezničkim rukama ili je meta silnih zračnih snaga. Na krovovima nekada moćnih industrijskih gradova vijū se bijele zastave. Trupe generala Eisenhewera prodiru sve dublje u srce Hitlerove Njemačke. Nema upornih bojeva na zapadu, hitlerovci se predavaju u masama ili bezglavo jure pred američkim tenkovima. Od Holandije do Alzasa sve više se šire krakovi koji se razgranavaju u Bavarsku, Westfaliju i prema Tiringiji. Ve lika središta Porajna: FRANKFURT, HANAU, LIMBURG, GIESSEN, DUISBURG, ASCHAFFENBURG, DARMSTADT (MANHEIM se predao preko telefona) i drugi važni gradovi na Majni ne vijū više, kukasti krst.

Na istočnom i na zapadnom ratištu Nijemci trpe ogromne gubitke. Desetci hiljada zarobljenika stižu u zarobljeničke logore. Hiljade stranih radnika i zarobljenika oslobađa se nacističke tiranije. Nevidene količine ratnog plijena svakodnevno se povećavaju.

U toj gigantskoj borbi Jugoslovenska armija doprinosi svoj veliki udio. Njemačke snage i njihove sluge, koje se nalaze na našem teritoriju, neprestano su bijene od naših slavnihi jedinica. Zapovijed maršala Tita: »Ni jedan hitlerovac u našoj zemlji ne smije ostati nekažnjen« — izvršava se u potpunosti.

Oslobodenje BIHAĆA, povijesnog grada naše četvorogodišnje borbe u kojem su po-

loženi temelji novoj demokratskoj federativnoj Jugoslaviji, izazvalo je radost u srcima svih naših naroda. Mnoga druga mjesta oslobođena su u Sloveniji, Lici i u Bosni. Ofenziva naših armija u Lici i Sloveniji znak su da je nastupio odlučni čas obračuna sa neprijateljem u našoj zemlji. Zvjerstva koje neprijatelji u svojoj nemoći čine nad našim narodom u Lici, Istri, Hrvatskoj, Sloveniji i Bosni još jače potstiču našu hrabru vojsku na borbu za što skorije oslobođenje naše braće koja stenju u kandžama okupatora i njegovih podlih slugu.

Govor maršala Tita na 27. marta

Beograd, 27. ožujka — Na proslavi 4-godišnjice 27. marta u Beogradu je priređen miting kojem je prisustvovalo preko 150000 Beogradana. Dolazak predsjednika Narodne vlade maršala Tita izazvao je urnebes oduševljenja.

Maršal Tito je održao govor u kojem je između ostaloga kazao:

»Kao što je 27. mart 1941. godine bio zov na oružje za oslobođenje, tako neka ovaj 27. mart bude zov za izgradnju naše zemlje. Ovaj 27. mart slavimo u pobjedi nad neprijateljem čitavog čovječanstva. Nije daleko dan kada će biti oslobođena čitava naša zemlja. Neka vas uvijek vodi briga kako ćemo izgraditi našu zemlju da pokoljenja iza nas mogu reći da su njihovi očevi izvršili sve da njima bude bolje.«

Govoreći o prikrivenim neprijateljima naroda maršal Tito kaže:

»Nisu vremena koja su bila. Ovdje smo sad mi gospodari na svome. Svi koji se tome usprotive bit će pregaženi kao crvi.«

Svoj govor koji je često prekidan od oduševljenog naroda maršal Tito je završio riječima:

»Ja želim i smatram da je u interesu svih naših naroda i nove Jugoslavije, da svi oni koji kolebaju i sumnjaju, pristupe u zajednički front za novu Jugoslaviju, federativnu i demokratsku. Ujedinjeni sa svim našim krajevima koji su još porobljeni pod okupatorom: našom Istrom, našim Slovenskim Primorjem i Koruškom, radit ćemo za sreću naše domovine.«

Odluke donesene na sjednici Narodne vlade

Beograd, 31. ožujka. — Tanjug javlja: Na dan 30. ožujka održana je sjednica Ministarskog savjeta pod predsjedništvom Maršala Tita. Na sjednici je donesena odluka o priznanju Privremene Poljske vlade sa sjedištem u Varšavi i odluka o uspostavi diplomatskih odnosa.

Za niz savezničkih zemalja određeni su diplomatski predstavnici.

Određena je delegacija koja će zastupati Jugoslaviju na međunarodnoj konferenciji u San Franciscu.

Pored toga doneseno je nekoliko odluka iz područja privrede, finansija i pravosuđa.

KRATKE VIJESTI

Moskva, 30. ožujka, Prezidium Vrhovnog Sovjeta SSSR-a odlikovao je maršale Sovjetskog Saveza: Konjeva, Žukova i Rokosovskoga ordenom »Pobjeda« za ispunjenje zadataka Vrhovne komande i vojnih operacija velikih razmjera.

U Moskvi je umro veliki sovjetski vojskovođa maršal Šapošnikov. Za vrijeme bitke kod Staljingrada maršal Šapošnikov je bio prvi vojni saradnik maršala Staljina. Poslije njegove smrti maršal Staljin izdao je Dnevnu zapovijest.

— U Londonu je umro glasoviti engleski političar Loyd George, koji je za vrijeme prošlog svjetskog rata bio predsjednik britanske vlade.

— Maršal Staljin priredio je 28. III svečanu večeru u čast predsjednika Čehoslovačke republike dr Eduarda Beneša.

Otvaranje Više pedagoške škole u Splitu

Pošto se osjeća potreba nastavnika srednjih škola odlučilo je Povjereništvo prosvjete da otvori Višu pedagošku školu. Svrha škole je da odgaja stručno i pedagoški spremne nastavnike za niže razrede gimnazije. Studij će trajati 2 godine, razdijeljeno na 4 semestra. Na koncu četvrtog semestra slušači polažu diplomski ispit i time stiču osposobljenje za nastavnike nižih razreda gimnazije. Ovakav nastavnik koji provede 2 godine na jednom zavodu, stiče pravo da nastavi studije na filozofskom fakultetu. Oni pak slušači koji se istaknu svojim radom, a na prijedlog profesorskog kolegija, mogu biti oslobođeni 2-godišnje prakse i odmah nastaviti nauke na fakultetu.

Slušači Više pedagoške škole mogu biti svi apsolvirani u bilo koje srednje škole, koji imaju priznat ispit zrelosti. Iznimno se primaju i oni učenici u kojima se prije kapitulacije Jugoslavije polazili 7. ili 8. razred gimnazije, a proveli su najmanje 2 godine u Narodno-oslobodilačkoj borbi.

Uz školu otvara se i internat za polaznike u te škole, koji nisu iz Splita. Internat ima poseban odio za muško i žensko, te je besplatan. Svaki kandidat mora donesti sa sobom jednu slamaricu, posteljinu, pokrivač, barem dva para rublja, jedaći pribor, te tanjur i šalicu.

Prijave primaju svaki dan svi okružni NOO-i, a u Splitu Oblasni NOO, Prosvjetni odjel. Redoviti upisi počinju 2. IV. ove godine (utorak) u Splitu u zgradi gimnazije III. kat i traju do uključivo 15. IV. ove godine.

Redovita predavanja počinju dne 9. IV. u 8 h ujutro.

KAŽNJENI GOSTIONIČARI ZBOG NABIJANJA CIJENA

Tržno nadzorništvo Gradskog NOO-a u Šibeniku zbog nabijanja postojećih cijena kaznilo je novčanom kaznom slijedeće gostioničare: Jajac Matu 10.000, Vulelija Maricu 5.000, Aras Antu 6.000, Marenci Vinka kavanara 3.000 i Medić Nikolu sa 3.000 Kuna.